

Länsstyrelsen
Västernorrland

Projektbeskrivning Mjällåns avrinningsområde

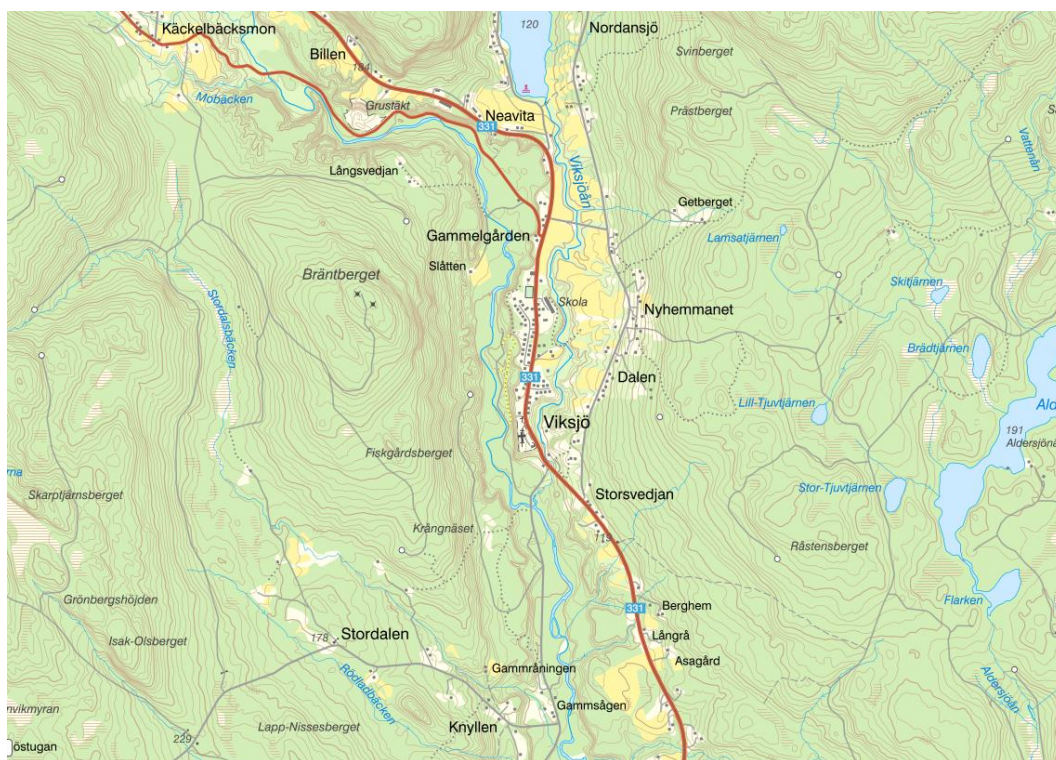
Omslagsbild: Strömsträcka i Mjällån.

Foto: Raven Grandy-Rashap

Projektområde

Mjällån är ett 41 km långt biflöde som tillhör till Ljustorpsån som i sin tur rinner ut i Indalsälven nedanför Bergforsens kraftverk vid Timrå. Mjällån är ovanlig för ett vattendrag i regionen på grund av att ån är outbyggd, oreglerad och har inget vandringshinder. Huvudvattendraget Ljustorpsån mynnar nedanför nedersta kraftverket och ger därmed fria vandringsvägar upp och ner i ån. Det finns även flera fina biflöden som är viktiga uppväxtmiljöer för fisk. Det finns stora möjligheter till bra sportfiske för både kommuninnevånare och turister.

Området har höga naturvärden och enligt VISS klassas vattnet som naturligt då det idag inte bedöms vara kraftigt modifierat eller konstgjort. Mjällån är av stor betydelse för anadroma fiskarter som exempelvis havsöring, lax, flöднеjonöga, det akut hotad katadrom ål samt stationära arter som harr och öring.

Karta över mjällåns projektområde ©Lantmäteriet

Orsak till åtgärder

Ån är dock kraftigt rensad, rätad och kanaliserad på grund av historisk flottledsrensning. Vandringshinder i bifloder utgör ett problem för fria passager, och åtgärder måste vidtas för öppen fria vandrigen. Tidigare elfisken har visat på ett alltför lågt antal öringyngel med tanke på åns förutsättningar. Detta kan bero på att

det finns för få uppväxtområden för yngel på grund av flottledsrensningen, kanaliseringen samt brist på död ved i vattnet. Mjällåns ekologiska status enligt VISS är måttlig.

Orsak till åtgärder

Syftet är att skapa en bättre ekologisk status för vattendraget och ett stärkt ekosystem som kan bidra till att öka motståndskraften mot effekterna av ett förändrat klimat i ett långsiktigt perspektiv.

Åtgärderna skapar en bättre hydromorfologisk funktion i ån genom att återställa dess naturliga form, bottensubstrat, strukturer, kanter och svämplan. Detta genererar i sin tur en bättre status för hydrologisk regim genom förbättrad specifik flödesenergi.

Vad vill vi förbättra

Målet är att uppnå god ekologisk status för Mjällån genom restaureringsåtgärder som motverkar den negativa påverkan i vattendraget från flottningen. Hydromorfologin på de sträckor som är påverkade av flottledsrensning. Genom dessa åtgärder förväntar vi oss att skapa en bättre livsmiljö för primärt vattendragslevande arter men på sikt ger åtgärderna också en ökad biologisk mångfald i hela området. Vandringshinder tas bort för att skapa fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande djur och därmed återskapa konnektivitet uppströms och nedströms i vattendragen. En naturlig hydromorfologi skapar möjligheter, inte bara för vattendragsanknutna arter utan det skapar också möjlighet till strukturbildning. Det ger möjligheter till erosion, rekrytering av viktigt material samt sediment transport som alla skapar viktiga strukturer för att vattendraget och dess arter ska må bra rent ekologiskt. Åtgärderna ska förbättra förhållandena för havsöring, stationär öring, lax, ål, nejonöga och annan vandring- och stationär fisk samt vattenlevande organismer.

Planerade åtgärder och aktiviteter

- Åtgärdskartering av ån där det saknas underlag
- Dekonstruera upprensningvallar från historisk flottning som hindrar vatten att svämma över till svämplaner vid högt flöde.

- Naturligt format materialet från vallarna som inte sprängs ska återföras till fåran för att skapa bättre struktur och habitat samt bromsa vattnet.
- Öppna en del sidofårar för att skapa bättre uppväxtområde för öringyngel.
- Ta bort vandringshinder i det viktiga biflödet Mobäcken.

Planerad uppföljning

Uppföljningen ska utföras vid tre elfiskelokaler samt biotopkartering och temperaturmätning.

I samverkan med

Det finns många aktörer som samarbetes inom projektet. Länsstyrelsen Västernorrland, SCA, Sportfiskarna, Härnösands kommun och Mjällåns fiskevårdsområdesförening som bidrag med finansiering.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen Västernorrland

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel 0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.